

Likabehandlingsplan samt handlingsplan för kränkande
behandling – Sjöarpsskolan

Lära leva livet

INNEHÅLL

1. LIKABEHANDLINGSPLAN SAMT HANDLINGSPLAN FÖR KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR SJÖARPSSKOLAN	3
BAKGRUND.....	3
MÅL	4
LAGAR OCH DEFINITIONER	4
ANSVAR.....	5
2. FÖREBYGGANDE ARBETE.....	6
DET FÖREBYGGANDE ARBETET GÖRS GENOM ATT:.....	6
METODER FÖR INSKOLNING AV NYA ELEVER.....	7
METODER I SAMBAND MED SKOLSTART.....	8
KARTLÄGGNING	8
TEMADAGAR LÄSÅRET 2018-2019	8
3. ÅTGÄRDER VID KRÄNKANDE BEHANDLING	9
ÅTGÄRDER OM ELEV BLIR KRÄNKT AV ANNAN ELEV:	9
ÅTGÄRDER OM ELEV BLIR KRÄNKT AV PERSONAL.....	10
ÅTGÄRDER OM NÅGON I PERSONALEN BLIR KRÄNKT	10
4. UTVÄRDERING OCH REVIDERING	11

1. LIKABEHANDLINGSPLAN SAMT HANDLINGSPLAN FÖR KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR SJÖARPSSKOLAN

BAKGRUND

Alla barns lika värde och alla barns rätt till en tillgänglig utbildning är grunden i FN-konventionen om barns rättigheter och FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, liksom i den svenska skollagen.

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag.

Likabehandlingslagen trädde i kraft 1 april 2006. Denna lag skärper synen på kränkande behandling av elever och barn. Den ger skydd åt barn och elever mot diskriminering och trakasserier.

Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Skolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen) och en årlig plan mot kränkande behandling (enligt 6 kap i skollagen). Diskrimineringsombudsmannen (DO) har tillsyn över diskrimineringslagen och Barn- och elevombudet (BEO) har tillsyn över den del i skollagen som rör kränkande behandling (6 kap). Skolinspektionen granskar hur kommunerna sköter sitt uppdrag som huvudman även i dessa frågor.

Den 1 januari 2015 skärptes Diskrimineringslagen som numera klassar bristande tillgänglighet i alla skolformer som diskriminering. Bestämmelserna innefattar såväl undervisning som lokaler. En **likvärdig** utbildning är en demokratisk rättighet enligt FN-konventioner som Sverige anslutit sig till. Elever med funktionsnedsättning upplever sig mer exkluderade än sina kamrater (Skolverket, 2008, Rädda Barnen, 2008, och RBU, 2011) och har sämre förutsättning för att få ett arbete (Skolinspektionen, 2009:6).

Tillgänglighet har länge handlat om hur lokaler kan utformas för att fungera bättre för personer med rörelse-, syn- och hörselnedsättningar. Som skola måste vi se lärmiljön i sin **helhet** och ta med alla faktorer som påverkar ungdomens möjlighet till lärande och kunskapsutveckling. Tillgängliga lärmiljöer ger våra ungdomar bättre förutsättningar i lärandet.

Företrädare för skolan, har **skyldighet** att agera **förebyggande** och **utredande** i fall då upplevda trakasserier eller annan kränkande handling förekommit.

På Sjöarpsskolan arbetar vi aktivt och målinriktat för att motverka alla former av kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen samt handlingsplanen för kränkande behandling är ett levande dokument, som ska utvecklas, följas upp och användas i den vardagliga verksamheten.

MÅL

Sjöarpsskolans människosyn präglas av övertygelsen om att alla människor har lika värde.

Vårt förhållande till varandra kännetecknas av medmänsklighet, ansvar och hjälpsamhet och av att var och en har rätt att bli sedd, hörd och respekterad.

Skolan tillåter inte någon form av mobbning, trakasserier eller annan kränkande behandling, varken fysiskt eller psykiskt.

Ingen rasism, främlingsfientlighet eller diskriminering på grund av kön, religion, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning får förekomma på Sjöarpsskolan.

Samtliga på skolan ska vara väl insatta i planen och arbeta aktivt för en skola präglad av medmänsklighet, trygghet, trivsel, demokrati och respekt för varandra.

LAGAR OCH DEFINITIONER

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling som kom den 1 april 2006 syftar till att:

- **Främja** barns och elevers lika rättigheter.
- **Motverka** diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.
- Motverka **annan** kränkande behandling.

TRAKASSERIER OCH DISKRIMINERING

Lagtexten definierar begreppet **trakasserier** genom att ange att följande beteenden utgör trakasserier (2 §):

- Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs **värdighet** och som **har samband med** etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller kön.

Med **annan kränkande behandling** avses ett uppträdande som på annat sätt **kränker** ett barns eller en elevs **värdighet**. Här ingår t.ex. mobbning.

Förbudet gäller (9 – 14 §§):

- **Direkt diskriminering**

Detta innebär att någon som företräder verksamheten (rektor eller annan personal) missgynnar ett barn eller en elev jämfört med hur andra blir/skulle ha blivit behandlad i liknande situation.

Missgynnandet kan också ha samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning (9 §).

- **Indirekt diskriminering**

Detta kan vara en bestämmelse eller ett förhållningssätt som tillämpas i verksamheten som till synes är neutralt, men medför i praktiken att barn/elever med visst kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning särskilt missgynnas (10 §).

- **Trakasserier, instruktioner att diskriminera, annan kränkande behandling eller repressalier**

Lagen anger uttryckligen att rektor eller annan personal, inte får trakassera barn eller elev, lämna instruktioner om att ett barn eller elev ska diskrimineras eller utsätta ett barn eller en elev för repressalier med anledning att han eller hon har anmält eller påtalat agerande i strid mot denna lag (11 – 14 §§).

MOBBNING

Mobbning föreligger när en person upprepade gånger och under viss tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer. En negativ handling är när en person tillfogar eller försöker tillfoga en annan person skada eller obehag. Handlingen kan vara verbal eller fysisk. Att utsätta någon för social isolering eller utfrysning är också att hänföra till en negativ handling. (Dan Olweus, 1973/1986).

ANSVAR

Rektor har ett särskilt ansvar för:

att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden bland elever och anställda.

Det juridiska ansvaret för verksamheten har huvudmannen, som i vårt fall är Ronneby kommun. Ansvaret att agera vid behov omfattar:

- **Rektor**
- **All anställd personal**

2. FÖREBYGGANDE ARBETE

Samtliga vuxna på Sjöarpsskolan har ett ansvar att **reagera** och **agera** om de ser att någon blir utsatt för kränkande behandling av något slag. Personalen skall bemöta eleverna på ett likvärdigt och respektfullt sätt, där alla ska få möjlighet att synas och höras. Skolans ordningsregler ska följas av alla. Revidering av dessa regler sker en gång per år. Skolan har också ett ansvar för att nödvändig information och regler når ut till vårdnadshavare.

DET FÖREBYGGANDE ARBETET GÖRS GENOM ATT:

- Skolan organisatoriskt är uppbyggd på småskalighet.
- Vårdnadshavare informeras om planen vid föräldramötet, vilken är en gång om året.
- Under introduktionsdagar arbeta med perspektivet likabehandling.
- Likabehandlingsplanen samt handlingsplan mot kränkande behandling finns på skolans hemsida.
- Varje vecka har vi skolråd där vi tar upp veckan som gått och förbereder den kommande. Här har elever och pedagoger en öppen dialog där alla har rätt att göra sin röst hörd.
- Enskilda samtal med elever genomförs kontinuerligt och är mentorernas ansvar.
- Utvecklingssamtal minst en gång/termin. Mentorernas ansvar.
- Vid mentorsamtal ta upp trivsselfrågor.
- Skolsköterskan samtalar enskilt med alla elever i årskurs 1.
- Etablera en nära och god kontakt med vårdnadshavare genom föräldramöten och mentorsamtal.
- Anordna temadagar som behandlar diskriminering och annan kränkande behandling.
- I det vardagliga arbetet främja förståelse för andra människor utifrån perspektivet att alla är olika och att detta är något positivt.
- All personal ska ha kännedom hur man agerar när en elev har utsatts för en kränkande behandling.

- Genomföra friluftsdagar som främjar elevers kontakter med varandra och skolans personal.
- Extra uppmärksamhet ägnas åt att kränkningar även sker via chatt och mejl.
- Alla i skolan skall reagera och agera kraftfullt och omedelbart vid mobbning.
- Innan dagens första lektion har eleverna möjlighet till social samvaro samt att träffa skolans personal.
- Arbetslag och personalgrupper har kontinuerliga samtalsmöten där det alltid finns en programpunkt för reflektion om trygghet, trivsel, elevfrågor och pedagogiskt såväl som socialt förhållningssätt.
- Elevskyddsombud har särskild uppgift för att upprätthålla den fysiska och psykiska arbetsmiljön på skolan. (se bilaga 2)
- Skyddsronde en gång per termin där vi samtalar om den psykosociala arbetsmiljön tillsammans med elevskyddsombuden.
- Skolresor och studieresor, samarbetsövningar och friluftsdagar. Aktivitetsdagar som är återkommande ex julpysssel och disco samt Sjöarpsloppet.
- Kuratorstjänst på 50%.
- Elev- och personalenkät där vi vill få svar på hur tillgängligheten på Sjöarpsskolan ser ut. Enkäten genomförs i september varje år, finns med i vårt årshjul. Svaren utvärderas i EHT som agerar utifrån vad som har kommit fram.

METODER FÖR INSKOLNING AV NYA ELEVER

Alla elever som går åk 9 i grundsärskola, erbjuds att under minst en vecka på höstterminen och minst två veckor på vårterminen ha sin praktik förlagd till Sjöarpsskolan. De utvecklar redan under dessa veckor kontakter med elever och personal så att de är välbekanta och trygga med skolan då de börjar kommande hösttermin.

Innan sommarlovet så genomförs överlämningsamtal mellan den gamla skolan och Sjöarpsskolan, med vid dessa samtal är mentor/mentorer och EHT från Sjöarpsskolan.

METODER I SAMBAND MED SKOLSTART

Höstterminen inleds med ett antal aktivitetsdagar där syftet är att personal och elever ska lära känna varandra. Vilka aktiviteter som planeras varierar från år till år.

KARTLÄGGNING

Inför kommande läsår så kartlägger skolan behovet för att förebygga och främja medmänsklighet, trygghet, trivsel, demokrati och respekt för varandra.

Kartläggningen görs genom samtal med eleverna samt vårdnadshavare vid utvecklingssamtal samt i personalgruppen och elevhälsoteamet.

Utifrån kartläggningen väljer vi, tillsammans med eleverna, ut teman för kommande läsår, se temadagar. Kartläggningen finns med i Sjöarpsskolans årshjul.

TEMADAGAR LÄSÅRET 2018-2019

LIKABEHANDLINGSPLANEN; temavecka med Ronneby Kulturskola, SESAM

DIGITALISERING; datakörkort, netikett, appar, assisterande teknik

LÄSLUST!

HÄLSA OCH LIVSSTIL; Sex- och samlevnad, kost, hälsa. Alla programelever kommer att läsa Idrott och hälsa 1 och Idrott och hälsa 2 fr.o.m. läsåret 2018-2019.

IV; Astrid Lindgren (ev för hela skolan under läsåret)

3. ÅTGÄRDER VID KRÄNKANDE BEHANDLING

Det är alltid personen som utsätts för kränkningen som avgör om handlingen är kränkande. Skolan är skyldig att hjälpa den person som blivit kränkt.

I skollagen (2010:800) skärps kravet på att skolhuvudmannen ska informeras om incidenter. Huvudmannen ska alltid informeras skyndsamt när en rektor får kännedom om att en elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Det räcker alltså **inte** att lärare eller rektor får veta vad som hänt. Huvudmannen ska också veta. Detta gäller alla kränkningar eller misstänkta kränkningar.

ÅTGÄRDER OM ELEV BLIR KRÄNKT AV ANNAN ELEV:

- Elever uppmanas att omgående informera undervisande lärare, mentor eller annan personal när man själv känner dig kränkt eller när man upplever att någon annan blivit kränkt.
- Berörd mentor informeras.
- Mentorn samtalar med berörda elever och lyssnar till deras versioner för att försöka ta reda på fakta.
- Mentor informerar skolledning och elevhälsoteamet.
- Mentorn/skolledning informerar vårdnadshavare till både drabbad elev och den/de som utfört kränkningen.
- Alla ärenden angående kränkande behandling anmäls snarast av rektor till huvudmannen. Blanketten "Anmälan till huvudman om kränkning" mailas till förvaltningschefen.
- Rektor tillser att ett skriftligt åtgärdsprogram vid behov upprättas i samråd med mentor, elevhälsoteamet, berörda elever/vårdnadshavare.
- Åtgärdsprogrammet följs upp av mentor, bland annat genom enskilda samtal med de berörda eleverna.
- Rektor är ytterst ansvarig för elevvårdsarbetet och anmäler vid allvarliga fall av kränkande behandling till polis, sociala myndigheter eller arbetsmiljöverket.

ÅTGÄRDER OM ELEV BLIR KRÄNKT AV PERSONAL

- Anmälan sker till rektor eller skolområdeschef.
- Rektor kontaktar uppgiftslämnaren samt den som känner sig utsatt.
- Rektor för enskilda samtal med den eller de i personalen som uppges ha utsatt någon för kränkande behandling av något slag.
- Vårdnadshavare informeras av rektor.

Rektor har återkommande uppföljningssamtal för att förvissa sig om att nya upplevelser av kränkning inte förkommer.

ÅTGÄRDER OM NÅGON I PERSONALEN BLIR KRÄNKT

- Om någon i personalen upplever sig kränkt av en eller flera elever ska skolledning informeras.
- Läraren eller annan skolpersonal som fått kännedom om kränkningen ska dessutom kontakta Elevvårdsgruppen som utifrån sin kompetens kan ge råd, stöd och vägledning.
- Rektor talar därefter med både inblandad elev och lärare för att höra bådars versioner.
- Kränkningen tas därefter med både inblandad eleven och vårdnadshavare.
- Ärendet dokumenteras och åtgärdsprogram upprättas och följs upp av skolledning.
- Om alla möjliga lösningar tagit slut innan lösning uppnåtts ska ytterligare möten hållas för att reda ut problemet.
- Rektor är ytterst ansvarig för elevvård och arbetsmiljöfrågor och anmäler allvarliga fall av kränkande behandling till Arbetsmiljöinspektionen.

Alla ovanstående fall ska **dokumenteras** och följas upp genom en incidentrapport som finns på Intranätet Ronja.

4. UTVÄRDERING OCH REVIDERING

Detta dokument ska vara levande i det vardagliga arbetet.

Likabehandlingsplanen och handlingsplanen mot kränkande behandling utvärderas och revideras årligen. Detta görs lämpligast vid uppstarten inför nytt läsår. Ansvariga är rektorn och elevhälsan. Likabehandlingsplanen förvaras i pappersform i en pärm på skolexpeditionen, Hus 1, Hus 2, Hus 3, Hus 7 och Hus 13 samt digitalt på G:\Gymnasiesärskolan\Expedition\Handlingsplaner. Planen finns även på hemsidan och är tillgänglig för alla.

Rektor ansvarar för att planen är väl känd bland elever, personal och vårdnadshavare.

Vi får aldrig bli så rädda om oss själva att vi inte vågar försvara den som är annorlunda.

Medmänsklighet kan vara ett vänligt ord men ibland kräva ett uppoffrande ställningstagande!

Visa engagemang!

Monica Boje
Sjöarpsskolan

2018-10-18

Bilaga 1

SJÖARPSSKOLANS TRIVSEL - OCH ORDNINGSGREGLER

Alla på Sjöarpsskolan ...

- Använder ett trevligt och vårdat språk
- Visar hänsyn och respekt mot varandra
- Använder datorn med hänsyn till innehållet i likabehandlingsplanen
- Är rädda om möbler och annat material
- Hjälps åt att hålla ordning och att plocka upp efter sig i skolan, i boendet, på toaletterna och i bussarna
- Kommer i tid till lektionerna
- Har arbetsmaterial med sig till lektionen
- Undviker att störa kamrater som arbetar
- Tar av sig keps och ytterplagg i kapprummet inför lektioner och måltider
- Mobiltelefonen på ljudlös och får endast användas för lektionsbruk
- Använder inte snus under lektionstid
- Frågar om lov om man får ha mp3-spelare (eller liknande) på under lektionen
- Uppehåller sig inte i boendedelen under skoltid
- Är medvetna om och respekterar att rökning inte är tillåtet på skolans område
- Ansvarar själva för eventuella kostnader vid skadegörelser eller liknande.

Vad händer vid brott mot reglerna?

Bilaga 2

UPPGIFTER FÖR SJÖARPSSKOLANS ELEVSKYDDSOMBUD

Skolverket slår fast att elevskyddsombud ska finnas i skolan.

Elevskyddsombuden ska utses av eleverna själva och ska till antalet vara två per klass eller gymnasieprogram.

Elevskyddsombuden ska se till att alla i skolan följer gällande arbetsmiljöregler och därmed:

- vara representanter för sina kamrater i arbetsmiljöfrågor
- se över säkerhetsanordningar på farliga maskiner
- se till så att berörda hanterar kemikalier på ett säkert sätt
- se till så att det finns lämplig skyddsutrustning på skolan
- se till så att skolan följer antimobbningsplanen
- delta i skolans skyddsronder, med mera